

Dwars door de duinen

Nieuwtjes en weetjes over planten, dieren en duinen

Gele aardappelbovist met kostgangerboleet. Foto: Theo Westra

Herfst in het duin: de gele aardappelbovist

Herfst betekent tijd voor paddenstoelen. Tijdens een wandeling door een landgoedbos in de oude duinen zie je tientallen verschillende soorten. Niet gemakkelijk om die allemaal uit elkaar te houden. Maar de gele aardappelbovist is goed te doen. Een geelbruin, knolvormig ding op de bosbodem. Hij is onregelmatig geschubd en wordt vijf tot tien centimeter groot. Hij groeit volop in de landgoederen van Noord- en Zuid-Holland.

Als je goed oplet en geluk hebt vind je ook de kostgangerboleet. Dat is een kleine geelbruine paddenstoel met steel en hoed, met buisjes onder de hoed in plaats van plaatjes. Hij parasiteert op de gele aardappelbovist en groeit, meestal een beetje schuin en met meerdere hoedjes, uit de voet van de aardappelbovist.

Zandhagedis op natuurbrug

Vorig jaar is de natuurbrug bij Zandvoort geopend. Hij is bedoeld voor dieren die zonder kleerscheuren van de Amsterdamse

Volwassen mannetje zandhagedis op de natuurbrug. Foto: Vincent van der Spek

Waterleidingduinen naar het duin ten noorden van Zandvoort willen trekken en vice versa. Dit voorjaar al bleek dat het werkt. Onderzoekers zagen een zandhagedis op de brug, bij een van de tegels die speciaal voor monitoring zijn neergelegd. De zandhagedis kan zich alleen laag over de grond kruipend verplaatsen en is daarom een van de belangrijkste beoogde gebruikers van de ecobrug.

Inktviszwam. Foto: Theo Westra

Inktviszwam in De Horsten

Een van de meest spectaculaire paddenstoelen van ons land, de inktviszwam. Hij heeft een bijzondere vorm, is knalrood, soms meer oranje of roze, en met tien tot vijftien centimeter nog behoorlijk groot ook. Hij groeit op vermolmd hout zoals houtsnippers of zaagsel en is erg zeldzaam. Theo Westra vond hem in De Horsten en maakte deze foto.

Nieuw in Nederland: de purperrode orchis

De purperorchis werd in juni ontdekt in een vochtige duinvallei op Schiermonnikoog. Geweldig nieuws voor orchideeën liefhebbers natuurlijk. Een nieuwe orchidee in Nederland! Hij staat er waarschijnlijk al langer, maar is tot voor kort over het hoofd gezien. Hij lijkt veel op de vrij algemene rietorchis, maar de bloemen zijn paarser en zitten dichter bij elkaar. De purperrode orchis is een Noordwest-Europese soort, alleen bekend uit een handvol landen rond de Noordzee. Misschien groeit hij ook wel in andere duingebieden langs onze kust, en wacht hij daar nog op ontdekking...

Een onvolwassen sperwergrasmus mist de dwarsgebandeerde borst en komt daardoor zeer licht en grijs over in het veld. Foto: Johnny van der Zwaag

Een volwassen sperwergrasmus is goed herkenbaar aan zijn opvallende gele oog en zijn dwarsgebandeerde borst; inderdaad, net als een sperwer. Foto: Jankees Schwiebbe

Dol op bramen en vlierbessen

De sperwergrasmus is misschien wel de minst bekende duinvogel. Jaarlijks worden er hooguit enkele tientallen waargenomen, bijna allemaal in augustus, september en oktober. De meeste zijn vaag bruingrijs gekleurde eerstejaarsvogels die zich graag in struiken verstoppen. Veel waarnemingen zijn dan ook vangsten op vogelringstations. Op ringstation 'Van Lennep' in de Kennemerduinen meten ze grootte en gewicht van gevangen vogels. Soms worden dieren die al eerder zijn geringd weer teruggevangen. Zo is gebleken dat de jonge sperwergrasmussen op de trek soms wel een paar weken in het duin blijven rondhangen. In korte tijd kunnen ze wel 20-25% zwaarder worden. Bramen en vlierbessen zijn hun favoriete voedsel.

Ondertussen in Zeeuws-Vlaanderen

Gestaag wordt gebouwd aan 'Waterdunen', een groot kustproject aan de Zeeuws-Vlaamse kust, direct ten westen van Breskens. Het is een mooi plan, waarin van alles bij elkaar komt. De kust wordt versterkt, onder andere met nieuwe duinen. Er komen recreatiewoningen in een duinachtig landschap. Verder een uitgestrekt getijdengebied, verbonden met de Westerschelde. Flink stukken zijn al klaar. Rond de nieuwe kreek zitten volop vogels: kluten, scholeksters, sterns, noem maar op. Afgelopen zomer broedden er zes paartjes strandplevieren, een van de zeldzaamste kustbroedvogels van ons land. Voor een van de komende nummers van DUIN gaan we zeker een kijkje nemen.

Er wordt nog flink gewerkt aan Waterdunen, maar kustvogels hebben het al massaal ontdekt. Foto: Chiel Jacobusse.

'Hondsbossche duinen' klaar

In september is de zandige versterking voor de Hondsbossche en Pettemer Zeewering opgeleverd. Voor de stoere dijk liggen nu brede stranden en een compleet nieuw duingebied. De luchtfoto op de middenpagina's van dit nummer geeft een mooi overzicht. Bij Petten is een imposant Panoramaduin verrezen. Dit kunstduin is vijftientig meter hoog en biedt uitzicht op de wijde omgeving. Op het nieuwe strand bij Camperduin is een lagune gegraven die in verbinding staat met zee. Een prima plek voor kinderen om te spelen. Halverwege de nieuwe duinen is een langgerekte duinvallei gemaakt waar de natuur volop de ruimte krijgt.

Meer berichten op duinbehoud.nl, facebook en twitter

Kunt u niet wachten op de volgende aflevering van Dwars door de Duinen? Geen probleem.

Op www.duinbehoud.nl vindt u in de rubriek 'Actueel' (bijna) dagelijks verse nieuwtjes over alles wat er in en om de duinen gebeurt.

Op de [facebookpagina](https://www.facebook.com/duinbehoud) van Duinbehoud worden ook excursies en andere activiteiten in de duinen aangekondigd.

Op [twitter](https://twitter.com/duinbehoud) vind je het laatste nieuws en de mooiste foto's van de #duinen.